

عنوان مقاله:

الگوی تاریخ نویسی ترکی- فارسی قرن دهم هجری بر اساس نسخه خطی شهنامه سلجوقی

محل انتشار:

همایش ملی تحقیق و تصحیح نسخه های خطی ایران (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

خدیجه عالمی - استادیار و عضو هیئت علمی گروه تاریخ دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

نسخه خطی شهنامه سلجوقی در تاریخ سلجوقیان روم و تاریخ اغوز از آثار شاعری لطفی نام است. احتمالاً میرود این نسخه در مکتب هرات یا مکتب تاریخ نگاری عثمانی سرایش شده باشد. عمده ویژگی مکتب تاریخ نگاری هرات و عثمانی در وابستگی به دربار و تلاش برای حفظ و استمرار سنن تاریخ نویسی ترکی - فارسی معنا یافت. مکتبتاریخ نگاری عثمانی با تواریخ منظوم فارسی بیشتری مشخص میشود. نویسندگان این دوره که تحت تاثیر زبان و ادبیات فارسی بودند، آثاری به سیاق شهنامه فردوسی و در مدح سلطان تدوین کردند. شاعر و مورخ شهنامه سلجوقی با استفاده از فرزادنگی ادبی، سعی نمود به هویت قبیله ای اترک و مشروعیت سیاسی آن کمک نماید. بدین سبب کتاب شهنامه سلجوقی دارای زمینه هایی مشروعیت ساز برای دربار و اقوام ترک و ایجاد تفاخر قبیله ای است. بدین سبب فهم طرحواره تاریخ نویسی شهنامه سلجوقی می تواند بازتاب دهنده نوع نگاه مورخان به تاریخ باشد. از این رو سوال اصلی این است که الگوی تاریخ نویسی شهنامه سلجوقی چیست؟ مدعا این است که نسخه خطی شهنامه سلجوقی از دو الگوی موضوع محور و طرحواره ای بهره برده است. در الگوی موضوع محور از تکنیک های اطناب، اغراق برای ایجاد زمینه مشروعیت و در الگوی طرحواره ای شاه به شاه از فنون ایجاز و گاه شماری برای بیان مقصود استفاده شده است. این مقاله بر اساس داده های کتابخانه ای جمع آوری شده است و به لحاظ روشی، توصیف و تحلیل تاریخی را به کار برده است

کلمات کلیدی:

لطفی هروی، شهنامه سلجوقی، ملا لطفی توقانی، مکتب هرات، مکتب عثمانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1720568>

